

The image is a composite of two photographs. The top photograph shows a close-up of a person's hand in a grey patterned sleeve, reaching towards a roasted chicken. The bottom photograph shows a whole roasted chicken on a white platter, garnished with lemon slices, herbs, and vegetables. A hand is seen carving the chicken with a knife. The background is dark, and there are other plates of food visible.

Status på forbrugernes holdning til den danske produktion af kylling og æg

Februar 2023

Status på forbrugernes holdning til den danske produktion af kylling og æg

Baggrund og formål

Landbrug & Fødevarer Fjerkræ (L&F Fjerkræ) er en faglig sektion i Primærsiden i Landbrug & Fødevarer, hvis formål er at fremme den erhvervmæssige produktion og konsum af slagtefjerkræ og produktæg i Danmark. Sektionen arbejder for at fremme producenternes vilkår og økonomi over for myndigheder, institutioner, organisationer, virksomheder og andre.

I 2022 har sektionen for anden gang fået midler af Fjerkræafgiftsfonden, én af landbrugets produktionsafgiftsfonde, til at gennemføre et projekt, der har til hensigt at fremme forbrugernes lyst til at købe og spise fjerkræprodukter, så det derigennem kan sikres, at fjerkræproducenter også fremadrettet kan producere og afsætte deres produkter på det danske marked. Målet er at øge forbrugernes viden om fjerkræproduktionen, deres kendskab til livet som landmand, og at forbrugernes opfattelse stemmer overens med virkeligheden.

Projektet indeholder følgende arbejdsplaner:

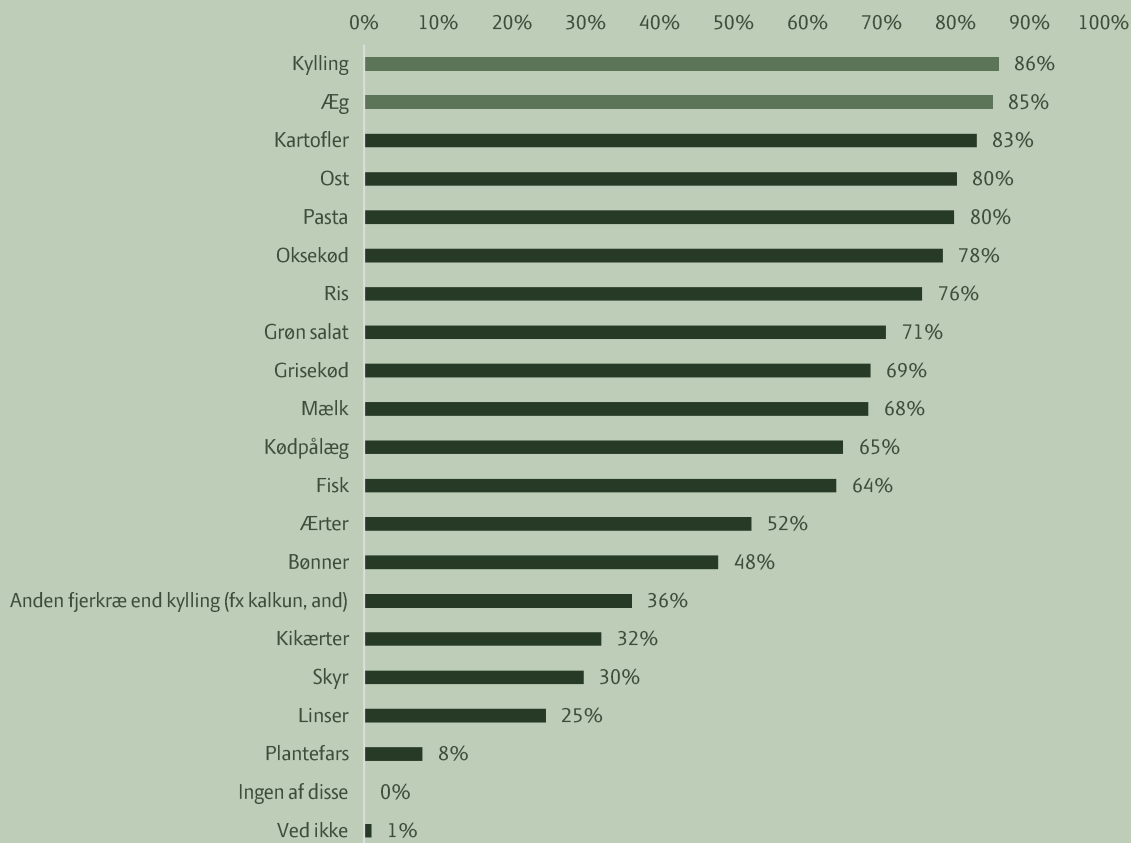
- En digital kampagneindsats, der fortæller om fjerkræproduktionen. Arbejdsplanen består bl.a. af udvikling af kampagnematerialer og efterfølgende effektmåling.
- Forbrugerrettede events og arrangementer, bl.a. stande på dyrskuer, understøttelse af Åbent Landbrug og besøg i produktionen samt deltagelse i folkemøder eller lignende arrangementer.
- En analyse af forbrugernes opfattelse af produktionsforholdene, herunder gennemførelse af en befolkningsundersøgelse og bearbejdning af analyseresultater.

Denne analyse vedrører arbejdsplan 3, hvor Landbrug & Fødevarer i en repræsentativ befolkningsundersøgelse gennemført i november 2022 tager en status på danskernes holdninger til produktionen af kylling og æg. Undersøgelsen sætter fokus på, hvad danskerne synes er vigtigt i forbindelse med den danske produktion af kylling og æg, samt hvordan de mener, at produktionen foregår i dag. Desuden sættes der fokus på danskernes viden og holdning til langsommere voksende slagtekyllinger. Denne undersøgelse kommer i kølvandet på en digital kampagne på sociale medier, der har oplyst om forholdene i den danske fjerkræproduktion. Undersøgelsen er en gentagelse af lignende undersøgelse gennemført september 2021. Undervejs vil der derfor blive sammenlignet med målingen i 2021.

Både kylling og æg har en vigtig plads i den danske madkultur

Spørger vi danskerne, hvad de spiser 'for tiden' og præsenterer dem for en lang liste med fødevarer, som i forskellige undersøgelser har fået stor tilslutning, så lander netop disse to kategorier på en hhv. første- og andenplads, hvilket illustrerer deres vigtige plads i danskernes madkultur. Konkret er det 86 pct., der spiser kylling, mens 85 pct. spiser æg.

Figur 1: Hvilke af disse typer mad og drikke spiser/drikker du for tiden?

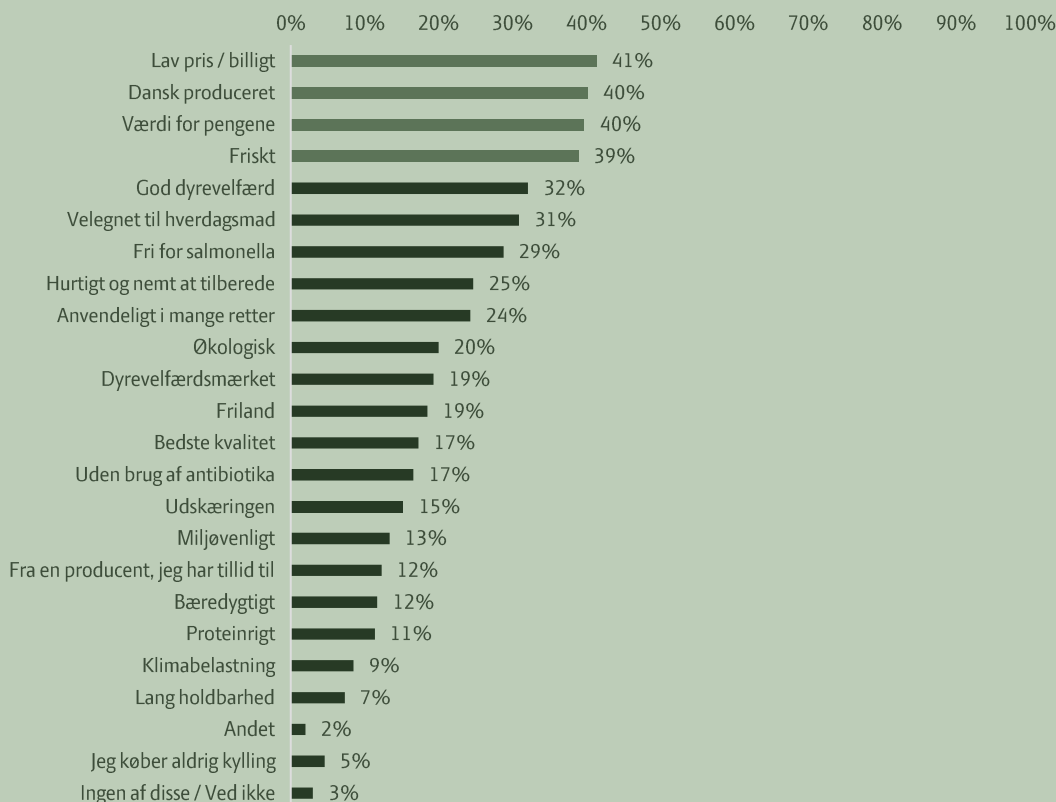
Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer, november 2022 n=1020. Mulighed for flere svar. Undersøgelsen er repræsentativ på køn, alder og region

Pris topper listen over valgkriterier ved køb af både kylling og æg

Hvad kigger danskerne så efter, når de lægger kylling i indkøbskurven? Stillet over for forskellige valgkriterier, lægger omkring fire ud af ti vægt på lav pris, dansk produceret, værdi for pengene og friskt. Konkret er det 41 pct., som kigger efter 'lav pris', mens 40 pct. kigger efter 'danskproduceret' eller 'værdi for pengene' og 39 pct. kigger efter 'friskhed'.

For valgkriterierne 'lav pris' og 'værdi for pengene' er det markant flere, der har dette på radaren, end når vi sammenligner med målingen i september 2021, hvor kun hver tredje dansker kiggede efter lav pris, når de købte kylling. At der i 2022 er flere, der prioriterer pris og værdi for pengene højt, kan formentlig ses i lyset af prisstigninger på energi og fødevarer. Ifølge Danmarks Statistiks forbrugertillidsindikator var forbrugertilliden særdeles lav i november 2022, og forskellige undersøgelser peger på, at en del forbrugere på grund af de højere priser gennem den seneste tid har været nødt til at tænke over deres forbrug, hvad der er nødvendigt at købe, og hvad der helt kan undværes. Set i dette lys er et større fokus på pris derfor ikke så overraskende.

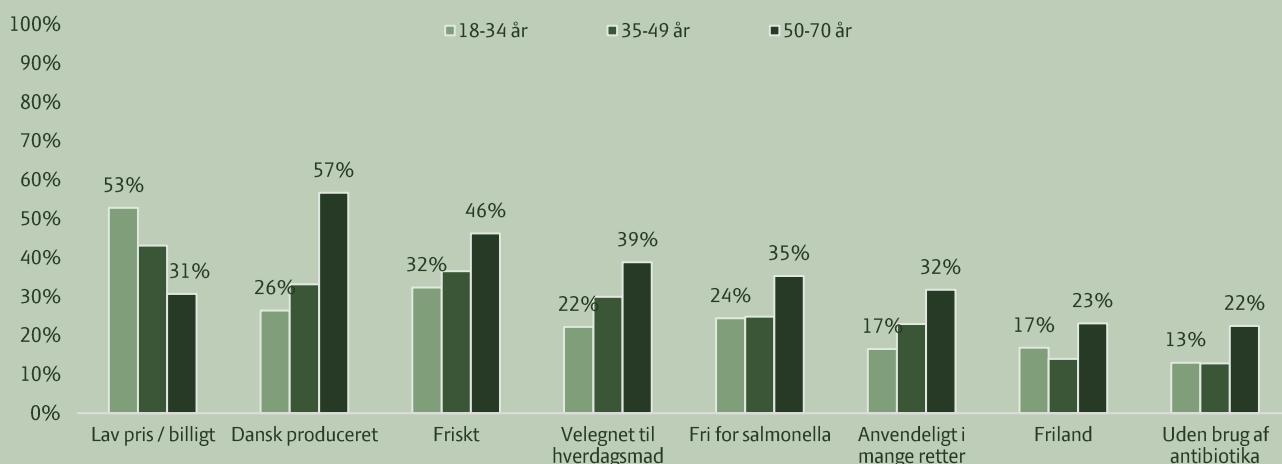
Figur 2: Hvad har betydning for dit valg, når du køber kylling?

Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer, november 2022 n=1020. Undersøgelsen er repræsentativ på køn, alder og region. Mulighed for flere svar med randomiseret rækkefølge på svarmulighederne, bortset fra "Andet", "Jeg køber aldrig kylling" og "Ingen af disse / ved ikke", der har haft fikseret placering nederst.

Det er forskelle mellem, hvad yngre og ældre svarer, at de lægger vægt på, når de lægger kylling i indkøbskurven. De unge mellem 18-34 år kigger oftere end gennemsnittet på prisen, mens danskere over 50 år oftere har fokus på, om kyllingen er produceret i Danmark, friskhed, er velegnet til hverdagsmad, er fri for salmonella, er anvendeligt i mange retter og er fra friland.

Figur 3: Hvad har betydning for dit valg, når du køber kylling? Udvalgte svar, fordelt på aldersgrupper:

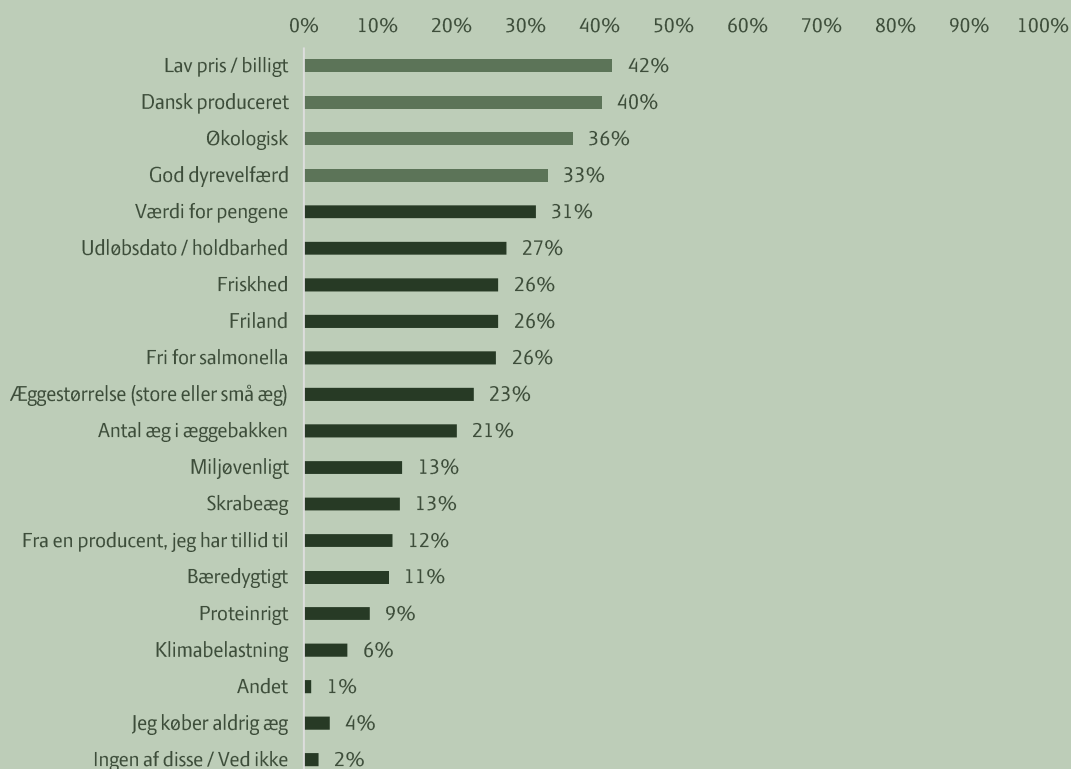

Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer, november 2022 n=1020, heraf 18-34 år n=334, 35-49 år n=284 og 50-70 år n=402. NB: Udvalgte svar, hvor der ses forskel mellem aldersgrupper. Mulighed for flere svar.

Ved køb af æg prioriteres pris, dansk, økologisk og god dyrevelfærd

Vi har også spurgt nærmere indtil, hvad danskerne kigger efter, når de lægger æg i indkøbskurven. Sidste gang danskerne købte æg, lagde 38 pct. skrabeæg i kurven, mens 30 pct. købte økologiske æg, 16 pct. købte frilands æg og 2 pct. købte buræg. De resterende 14 pct. købte enten æg privat, har egne æg eller husker ikke, hvilken type æg de købte. For kriterier ved køb af æg ser vi samme tendens som ved valg af kylling. Også her ligger 'lav pris / billigt' på førstepladsen som det kriterie, der har betydning for flest danskere, mens 'dansk produceret' er på 2. pladsen og 'økologisk' er på 3. pladsen.

Figur 4: *Hvad har betydning for dit valg, når du køber æg?*

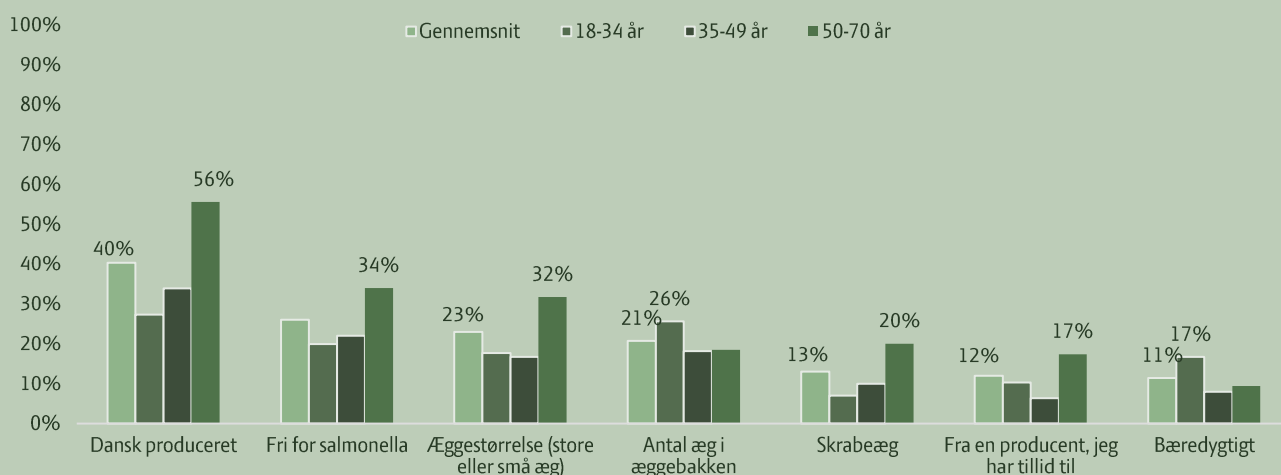

Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer, november 2022 n=985 spiser æg. Undersøgelsen er repræsentativ på køn, alder og region. Mulighed for flere svar med randomiseret rækkefølge på svarmulighederne, bortset fra "Andet", "Jeg køber aldrig æg" og "Ingen af disse / ved ikke", der har haft fikseret placering nederst.

I lignende måling foretaget i 2021 mente 32 pct. af de adspurgte, at lav pris havde betydning. Dette er således steget med 10 procentpoint til 42 pct., som nævner 'lav pris' som noget, der har betydning for deres valg af æg. Signifikant flere har ligeledes 'værdi for pengene' som købskriterie i 2022, det er steget med 6 pct. point siden 2021. Set i lyset af den seneste tids pristigninger er dette dog ikke overraskende. For 40 pct. har det betydning om æggene er dansk produceret. Dansk indtager dermed en flot 2. plads i årets måling, på trods af den seneste tids fokus på pris.

Også når det kommer til køb af æg, er der forskelle på hvad yngre og ældre danskere finder vigtigt. Igen er der blandt danskere over 50 år markant flere, der prioriterer, at æggene er danskproducerede sammenlignet med gennemsnittet. Fri for salmonella, æggestørrelse og tillid til producenten har også betydning for mange af de 50-70-årige danskere. Blandt de 18-34-årige kigger flere efter antallet af æg i bakken og bæredygtighed, når de køber æg.

Figur 5: Hvad har betydning for dit valg, når du køber æg? Udvalgte svar, fordelt på aldersgrupper

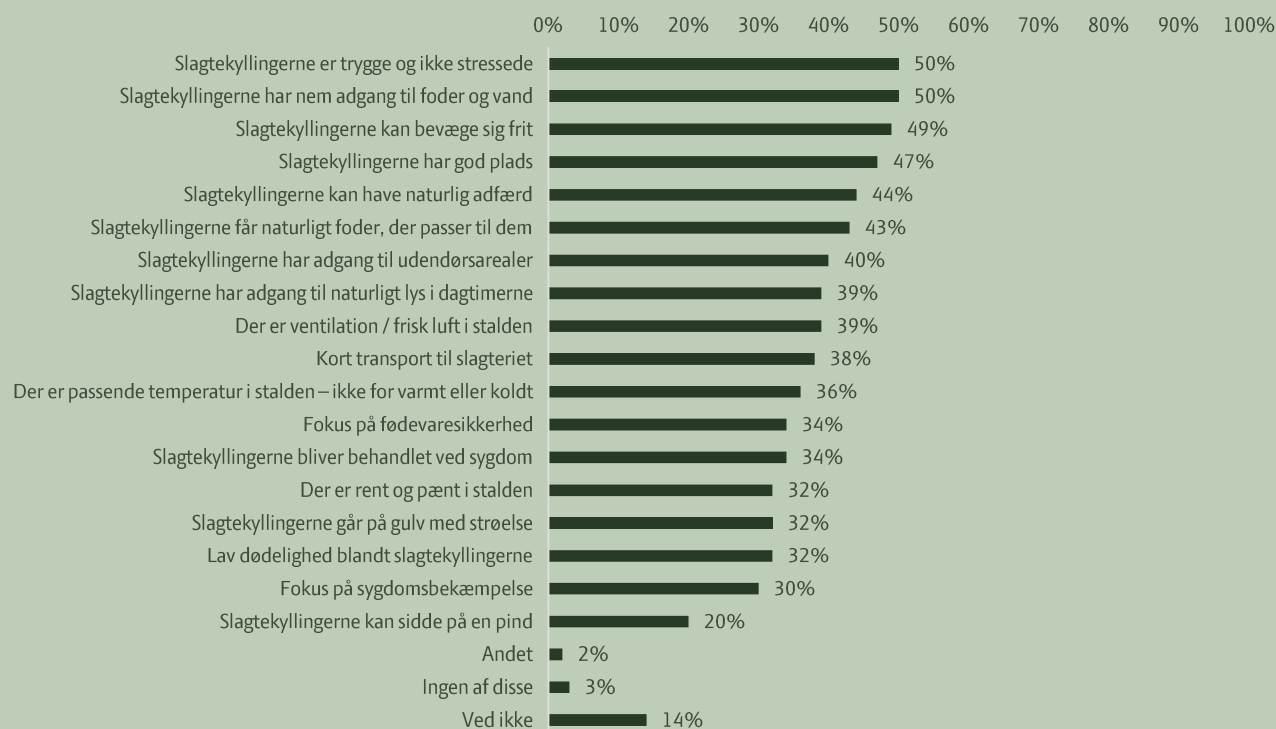

Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer, november 2022 n=1020, heraf 18-34 år n=334, 35-49 år n=284 og 50-70 år n=402. NB: Udvalgte svar, hvor der ses forskel mellem aldersgrupper. Mulighed for flere svar.

Kyllinger skal have tryghed, bevægelsesfrihed og nem adgang til foder og vand

Formålet med undersøgelsen er bl.a. at belyse danskernes kendskab og holdninger til forholdene i den danske produktion af kylling. Deltagerne præsenteres derfor for en række forhold og bliver spurgt, hvilke af disse – hvis nogen – de finder vigtigt ift. den danske produktion af kylling. Her ser vi, at omtrent halvdelen af danskere finder det vigtigt, at slagtekyllinger er trygge og ikke stressede, har nem adgang til foder og vand, kan bevæge sig frit, samt at kyllingerne har god plads. 44 pct. mener at det er et vigtigt parameter at slagtekyllingerne kan have naturlig adfærd.

Figur 6: Hvilke af følgende parametre er efter din mening vigtige, når det kommer til den danske produktion af kylling?

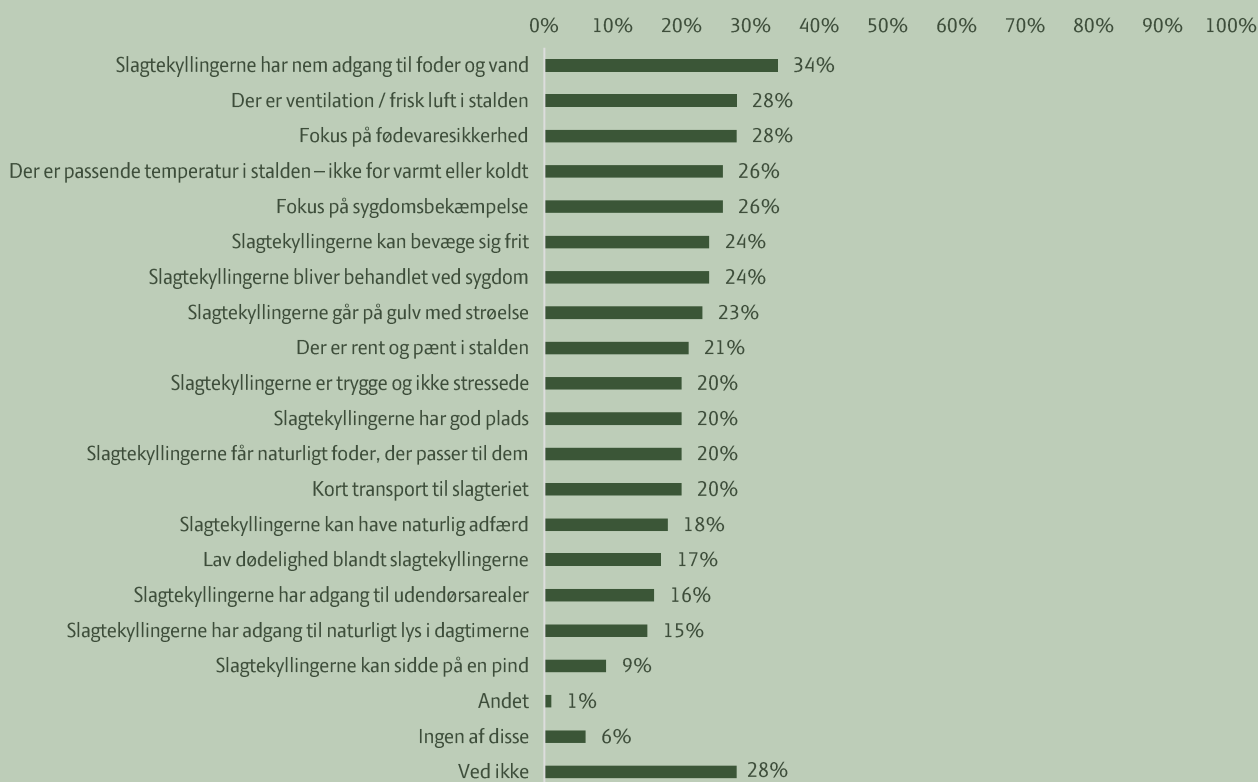

Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer, november 2022 n=1020. Undersøgelsen er repræsentativ på køn, alder og region. Mulighed for flere svar med randomiseret rækkefølge på svarmulighederne, bortset fra "Andet", "Ingen af disse" og "Ved ikke", der har haft fikseret placering i bunden af listen.

Generelt ser vi samme billede i 2022 og 2021, men i 2022 finder færre danskere det vigtigt, at slagtekyllingerne kan bevæge sig frit sammenlignet med 2021. I 2022 mener 32 pct. af de adspurgte, at det er vigtigt at slagtekyllingerne går på gulv med strøelse, imens det sidste år kun var 26 pct.

Dernæst bliver danskerne i undersøgelsen spurgt om, hvordan forholdene efter deres mening så er i den danske produktion og præsenteret for den samme liste. Her er det markant færre, der mener, at de faktiske forhold tager højde for faktorer, som danskerne finder vigtigt. Blot hver tredje dansker mener fx, at danske slagtekyllinger har nem adgang til foder og vand, mens hver fjerde mener, at slagtekyllinger kan bevæge sig frit, og hver femte mener, at slagtekyllingerne har god plads.

Figur 7: Hvis du tænker specifikt på den almindelige, danske produktion af kylling. Hvilke af nedenstående forhold gør sig efter din mening gældende her? Gerne flere svar.

Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer, november 2022 n=1020. Undersøgelsen er repræsentativ på køn, alder og region. Mulighed for flere svar med randomiseret rækkefølge på svarmulighederne, bortset fra "Andet", "Ingen af disse" og "Ved ikke", der har haft fikseret placering i bunden af listen.

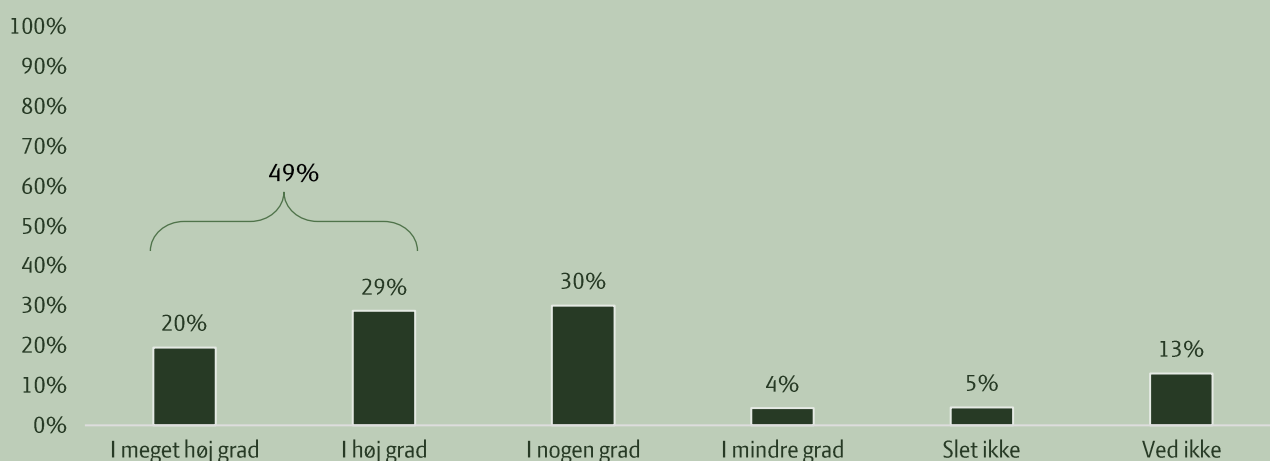
Danskere mellem 50-70 år har generelt en mere positiv opfattelse af forholdene i den danske fjernkræsprøduktion, på alle svarmuligheder, sammenlignet med de yngre aldersgrupper. Eksempelvis mener 48 pct. af de 50-70-årige, at slagtekyllingerne har nem adgang til foder og vand, imens det blot gælder 21 pct. af de 18-34-årige. Hvor blot 14 pct. af de 18-34-årige og 16 pct. af de 35-49-årige danskere mener, at slagtekyllingerne er trygge og ikke stressede, mener 28 pct. af de 50-70-årige det samme.

Der er ikke store ændringer i danskernes opfattelse af forholdene i de danske slagtestalde i 2022, men markant flere af de adspurgte mener i 2022, at slagtekyllingerne går på gulv med strøelse sammenlignet med 2021. 28 pct. svarer "ved ikke" til spørgsmålet, hvilket indikerer, at en betydelig gruppe danskere fortsat mangler kendskab til forholdene i de danske kyllingestalde. Det er dog færre end i 2021, hvor 33 pct. af danskerne svarede 'ved ikke' til spørgsmålet.

Danskerne mangler viden om langsommere voksende slagtekyllinger

I 2022 har undersøgelsen inkluderet spørgsmål om, hvor vigtigt danskerne mener det er, at slagtekyllinger vokser i langsomt tempo. Langsommere voksende slagtekyllinger adskiller sig fra andre kyllingeracer, ved at have et lavere vækstpotentiale og en lavere daglig tilvækst, hvilket betyder at kyllingerne er ældre ved slagtning. Spørger vi danskerne, er det hver anden, der mener, at det i høj eller meget høj grad er vigtigt, at slagtekyllinger vokser i langsomt tempo. Kun en ud af 10 mener, at det er vigtigt i mindre grad eller slet ikke, mens 30 pct. mener, det er vigtigt i nogen grad. Det er oftere kvinder der mener, at det i meget høj grad er vigtigt.

Figur 8: I hvilken grad er det vigtigt for at, at slagtekyllinger i den danske produktion vokser i langsomt tempo?

Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer, november 2022 n=1020. Undersøgelsen er repræsentativ på køn, alder og region

Dog er det samtidigt hele 40 pct. blandt deltagerne, der svarer 'ved ikke' til spørgsmålet om, hvor gammel en slagtekylling af langsommere voksende race er, når den slagtes, mens 27 pct. mener, at slagtealderen er over 60 dage og 20 pct. mener, at den er ml. 50-60 dage. I og med at slagtealderen for langsomt voksende kyllinger er ml. 41-50 dage – noget, som blot 11 pct. blandt danskerne mener, er tilfældet – indikerer dette, at der fortsat er potentiale for at udbrede information om langsommere voksende kyllinger til danskerne.

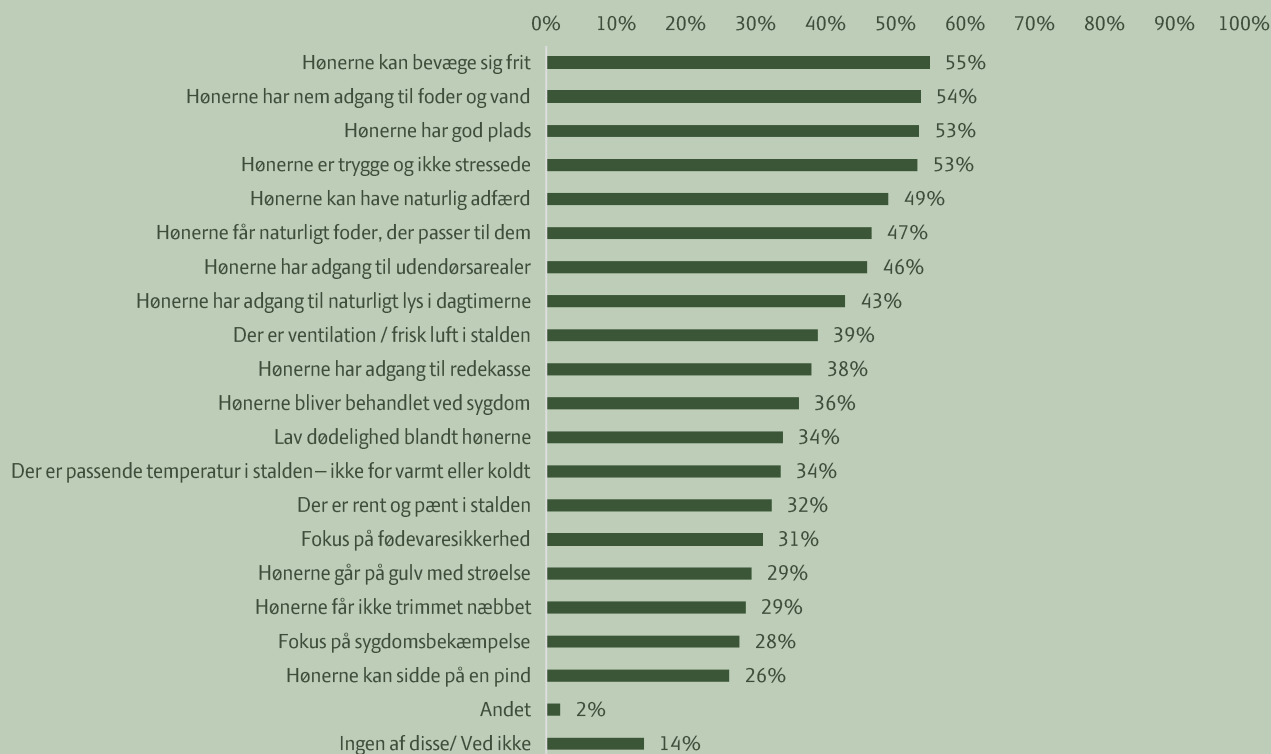
Høner skal have bevægelsesfrihed, god plads, nem adgang til foder og vand og være trygge og ikke stressede

På samme måde som med produktionen af kylling, er deltagerne ligeledes blevet spurgt ind til, hvad de mener er vigtigt i den danske produktion af æg. Her skal de først tage stilling til en række parametre på en liste, hvor der er mulighed for at vælge så mange, man har lyst til. Disse inkluderer mange af de samme parametre som med produktionen af kylling, nemlig forhold som at høner har god plads, bevægelsesfrihed, nem adgang til foder og vand, adgang til udearealer, er trygge og har mulighed for at have naturlig adfærd. Samtidig inkluderer listen faktorer, der er specifikke for ægproduktionen, fx at hønerne har adgang til redekasse.

For produktionen af æg ser vi, at forhold som bevægelsesfrihed, nem adgang til foder og vand, god plads, tryghed og mulighed for naturlig adfærd er noget, som halvdelen af danskerne finder vigtigt, når det kommer til den danske produktion af æg.

Figur 9: Hvilke af følgende parametre er efter din mening vigtige, når det kommer til den danske produktion af æg?

Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer, november 2022 n=1020. Undersøgelsen er repræsentativ på køn, alder og region. Mulighed for flere svar med randomiseret rækkefølge på svarmulighederne, bortset fra "Andet", "ingen af disse" og "ved ikke", der har haft fikseret placering i bunden af listen.

Besvarelserne i 2022 ligner generelt danskernes holdninger i august 2021, hvor det ligeledes var lidt flere end halvdelen, der fandt det vigtigt, at høner har bevægelsesfrihed, god plads, tryghed og nem adgang til foder og vand. Bemærkelsesværdigt er det samtidig, at et fokus på fødevarer sikkerhed kun nævnes som vigtigt af 31 pct. blandt danskerne, mens det faktum, at hønerne ikke får trimmet næbbet i den danske ægproduktion, kun nævnes som vigtigt af 29 pct. Begge andele er på niveau med 2021 målingen, ligeledes er andelen, der svarer "ved ikke" på niveau med året før.

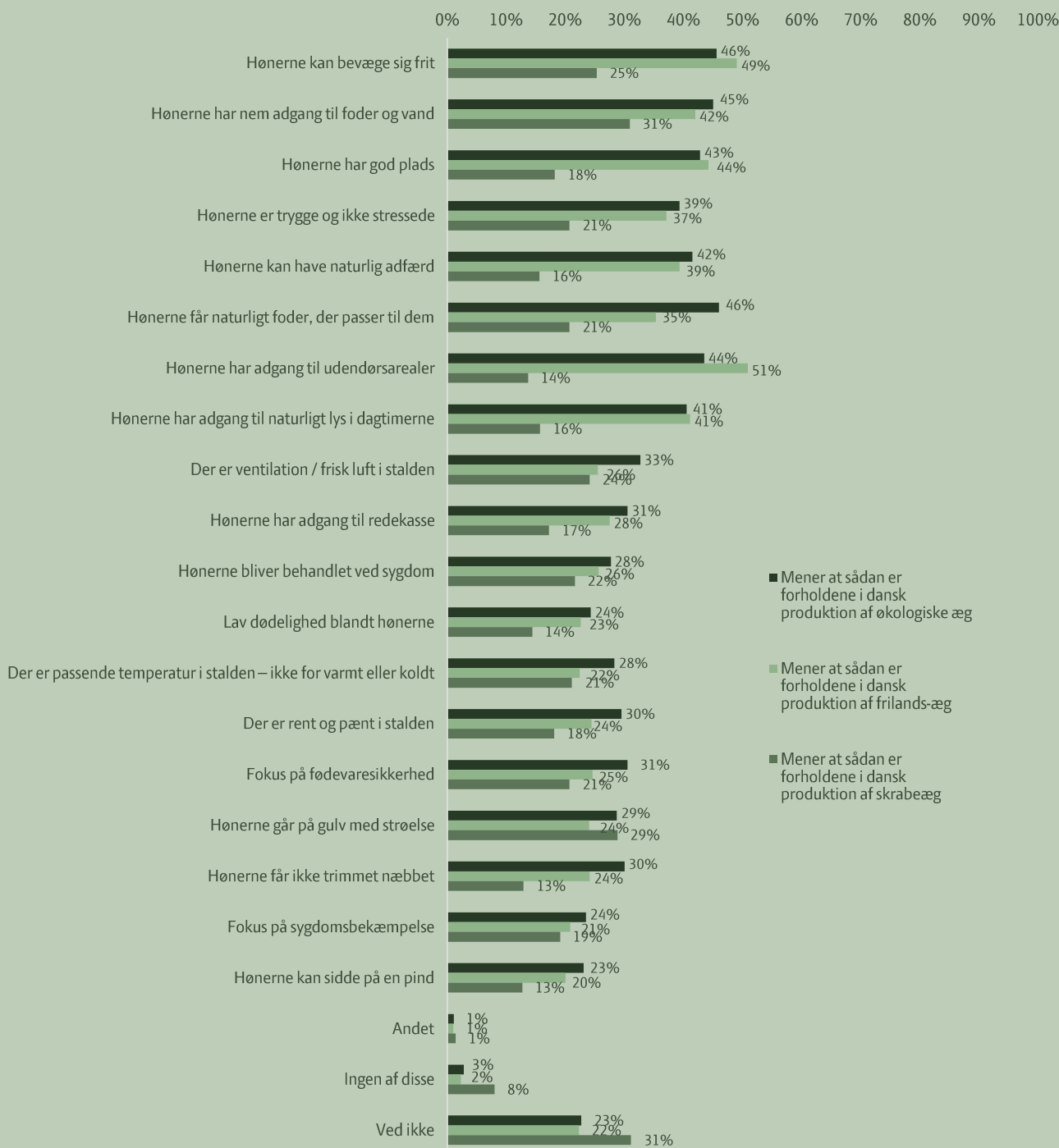
Igen ser vi, at det markant oftere er kvinder, der finder en række parametre vigtigt, når det gælder den danske produktion af æg. Ligeledes er det oftere danskere over 50 år, der finder en række faktorer vigtigt, bl.a. at hønerne får naturligt foder, der passer til dem, kan have naturlig adfærd, kan sidde på en pind, har adgang til naturligt lys i dagtimerne, har nem adgang til foder og vand, går på gulv med strøelse og adgang til redekasse.

Hvordan oplever danskerne så, at de faktiske forhold er for æglæggende høner i de forskellige produktionsformer i Danmark? Lever den danske produktion op til det, som danskerne finder vigtigt? Til at belyse dette er danskerne blevet stillet over for samme liste af faktorer, og blevet spurgt, om dette efter deres mening gør sig gældende for produktionen af hhv. skrabeæg, økologiske æg og frilands-æg med randomiseret rækkefølge på de tre produktionsformer.

Her ser vi samme overordnede billede af, at der for mange faktorer inden for forskellige produktionsformer ikke er nær så mange danskere, der mener at et pågældende forhold gør sig gældende i produktion, som de, der finder dette forhold vigtigt. Specielt for skrabeæg er der en del forhold, hvor andelen, der finder det vigtigt, er en del højere end den andel, der mener at et bestemt forhold gør sig gældende for produktionen af skrabeæg.

Men ser vi nærmere på opfattelsen af den økologiske produktion og frilandsproduktionen, er der en del forhold, hvor der er nær ved den samme andel blandt danskerne, der finder det vigtigt, som så også mener, at dette forhold gør sig gældende. Bevægelsesfrihed, god plads, mulighed for naturlig adfærd, adgang til udearealer og naturligt lys i dagtimerne er alle forhold, hvor fire ud af ti danskere mener, at dette gør sig gældende i den danske produktion af både økologiske æg og frilands-æg.

Figur 10: Hvis du tænker specifikt på dansk produktion af skrabeæg / økologiske æg / frilands-æg. Hvilke af nedenstående forhold gør sig efter din mening gældende her? Sorteret efter, hvor mange, der finder det vigtigt:

Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer august 2022 n=1020. Undersøgelsen er repræsentativ på køn, alder og region. Der er stillet et spørgsmål for hver af de tre produktionsformer, og rækkefølgen på de tre spørgsmål er randomiseret. Mulighed for flere svar med randomiseret rækkefølge på svarmuligheder. Randomisering af svarmuligheder er foretaget én pr. respondent. Grafen er rangeret efter andelen, der finder det vigtigt, som vist i figur 9.

Igen er det en smule tankevækkende, at færre end hver tredje dansker mener, at forskellige faktorer gør sig gældende i den danske produktion, som ellers har kendetegnet den danske produktion i en årrække. Fx mener blot 30 pct., at økologiske høner ikke får trimmet næbbet, og endnu færre mener, at det samme gør sig gældende for høner i frilandsproduktionen og skrabeægproduktionen. Faktum er imidlertid, at ingen æglæggende høner i Danmark får trimmet deres næb, et forhold der er blevet frivilligt implementeret for mange år siden. Et andet eksempel er, at omkring hver fjerde mener, at hønerne går på gulve med strølse, hvilket er noget, som alle æglæggende høner gør i Danmark, uanset om det drejer sig om økologi, friland eller konventionelle skrabeæg. Igen illustrerer dette et behov for mere tydeligt at fortælle om faktiske forhold i den danske produktion, så flere danskere i fremtiden kan få et indtryk af produktionen, som stemmer overens med den måde, som der produceres æg i Danmark.

Konklusion: En vigtig del af madkulturen – men brug for mere oplysning

Kylling og æg har en vigtig plads i den danske madkultur. Stillet over for en liste med forskellige madvarer, lander de to kategorier på 1. og 2. pladsen som det, flest nævner, de spiser for tiden. Spørger vi danskerne, hvad de lægger vægt på, når der købes hhv. æg og kylling, så topper 'lav pris' listen over valgkriterier for begge kategorier efterfulgt af 'dansk produceret'. Sammenlignet med 2021 er der nu flere, der prioriterer pris og værdi for pengene. Men dette skal formentlig ses i lyset af de stigende priser på energi og fødevarer. Forskellige undersøgelser peger på, at en del forbrugere pga. de højere priser har været nødt til at tænke over deres forbrug, hvad der er nødvendigt for dem at købe, og hvad der kan undværes. I dette lys er det måske ikke overraskende, at netop 'lav pris' topper listen over valgkriterier ved køb af kylling i november 2022. At danskproduceret er på 2. pladsen, vidner om, at det stadig er vigtigt for mange danskere, at deres kylling og æg kommer fra Danmark. Det indikerer en solid tillid til den danske produktion, at netop dette parameter ikke nedprioriteres mere i sparetider.

Når danskerne bliver spurgt om, hvad de mener er vigtigt i den danske produktion af hhv. æg og kylling, ligger parametre som bevægelsesfrihed, tryghed, god plads og nem adgang til foder og vand øverst på listen, både når det gælder forhold for slagtekyllinger og forhold for æglæggende høner. Danskernes indtryk af den danske produktion er dog for flere parametre ikke helt på højde med deres mening om, hvad der er vigtigt at have fokus på. En betydelig andel af deltagerne svarer desuden "ved ikke" til spørgsmålet om, hvilke forhold der gør sig gældende i den danske produktion. Danskere over 50 år har dog generelt et mere positivt indtryk af produktionen end danskere under 35 år, hvilket peger på, at fremtidig informationskampagne med fordel kan målrettes yngre danskere.

Om analysen

- Analysen er finansieret med midler fra Fjerkræafgiftsfonden og er en del af et større projekt, der også inkluderer en oplysningskampagne omkring forholdene i den danske produktion. Analysen baseres på en befolkningsundersøgelse gennemført af Norstat for Landbrug & Fødevarer i december 2022 blandt 1020 danskere ml. 18-70 år. Undersøgelsen er nationalt repræsentativ på køn, alder og region.
- Ved spørgsmål, hvor der er mulighed for at angive mere end ét svar, er rækkefølgen på svarmulighederne randomiseret. Samtidig er rækkefølgen for spørgsmålene for hhv. æg og kylling blevet randomiseret, så halvdelen har besvaret spørgsmål om kylling først, mens den anden tilfældigt udvalgte halvdel har besvaret spørgsmål om æg først. Inden for blokken med spørgsmål om forholdene i den danske produktion af æg er rækkefølgen på de tre produktionsformer ligeledes blevet randomiseret.
- I analysen refereres til en lignende befolkningsundersøgelse gennemført af Norstat for Landbrug & Fødevarer i september 2021 blandt 1023 danskere ml. 18-70 år. Denne undersøgelse er gennemført med samme set-up og er ligeledes repræsentativ på køn, alder og region.

- De steder, hvor analysen kommenterer en forskel i andele enten mellem forskellige demografiske grupperinger inden for en måling, eller mellem forskellige målinger, er der tale om statistisk signifikante forskelle med 95 pct. sandsynlighed.
- Læs mere om den danske produktion af kylling her: [Kyllinger i Danmark \(lf.dk\)](#)
- Forsidebilledet er fra Pexels, fotograf Karolina Grabowska